

Силабус курсу

Деонтологія і професійна етика

Ступінь вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма «Аналітика суспільних процесів»

Дні занять: вівторок, 09.35-12.30, ауд. 32
Консультації: вівторок 14.00, ауд. 32

Рік навчання: II, Семестр: I

Кількість кредитів: 3 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП канд. філос. наук, доц. **Кондратюк Любов Романівна**

Контактна інформація kondrliuba@ukr.net, +380967081871

Опис дисципліни

Дисципліна “Деонтологія та професійна етика» спрямована на ознайомлення студентів з предметною областю досліджень у галузі філософії моралі і її специфіки в ряді важливих професійних практик. Особлива увага зосереджена на аналізі морально-етичної проблематики в контексті найвпливовіших сучасних методологій, формування самостійної критичної оцінки моральної ситуації в сучасному світі, вироблення власної моделі моральної поведінки та професійної культури фахівця, етично освіченого налаштованого на належні, справедливі взаємовідносини у професійній діяльності.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Етика як філософія моралі	Знати основні категорії класичної етики як практичної філософії. Розкрити специфіку феномену етичного. Виявити специфіку філософської деонтології. Здійснити порівняльний аналіз деонтології як етики обов'язку і аксіології як етики добра.	Тести, питання
2 / 2	2. Витоки і формування основних теорій моралі	Дослідити генезис основних теорій моралі і виявити їх специфіку. Проаналізувати розвиток моральної рефлексії в античній філософії. Показати зміну моральної парадигми в християнській культурі. З'ясувати	Питання тести

		генеалогію моралі доби Відродження і Нового часу. Розкрити антинормативний поворот і основні концепції неklasичної етики.	
- / 2	3. Вчення Аристотеля про вище благо	Показати внесок Аристотеля у формування етики як практичної філософії і рецепції його вчення у сучасних теоріях моралі. Обґрунтувати значення «Нікомахової етики» як енциклопедії античної етики. Знати вчення Аристотеля про благо і чесноти, у чому суть евдемоністського обґрунтування етичного вчинку. Розкрити взаємозв'язок етики і політики і значення ідеї неконфліктності громадянського співбуття у філософії Аристотеля.	Кейси, питання
- / 2	4. Етичний утилітаризм	Розкрити зміст поняття утилітаризму, його розуміння в античній етиці. Знати основні положення філософської деонтології Д.Бентама і гуманістичного утилітаризму Дж. Мілля. Здійснити порівняльний аналіз утилітаристської і лібертаріанської доктрин.	Питання, тести
2 / 2	5.Філософська деонтологія І. Канта	Показати внесок І.Канта у розвиток філософської деонтології і знати основні положення його етики: розкрити зміст поняття практичного розуму, показати етику І.Канта як етику обов'язку і розкрити зміст вчення І.Канта про категоричний імператив. Зробити порівняльний аналіз моралі і права в етиці І.Канта.	Питання есе
2 / 2	6. Сутність моралі, її риси і властивості.	Знати основні підходи до розкриття сутності моралі, основні теорії її обґрунтування. Довести необхідність виокремлення понять моралі і моральності для розуміння моралі в широкому значенні.	Тести, питання
2/2	7. Загальні моральні поняття.	Обґрунтувати актуальність проблеми цінностей у сучасному дискурсі, показати особливу вагу моральних цінностей як імперативів духовності ХХІ ст. Мати знання основних теорій добра і зла в історії етики, розкрити зміст понять обов'язок, відповідальність, справедливість, совість,	Тести, питання

		сором і виокремити їх спільні і відмінні риси. Показати специфіку їх прояву у різних сферах професійної діяльності.	
2/2	8.Сутність професійної етики та її місце в структурі етичного знання.	Розкрити поняття професійної етики, виділити її предмет. Дати порівняльний аналіз прикладної, професійної і корпоративної етики. Вміти показати особливості етичної регуляції, її специфіку на прикладі важливих професійних практик. Обґрунтувати етичні виміри професіоналізму. Обговорити інструменти упередження конфліктів та форми і засоби підвищення етичної компетенції професіоналів.	Тести, питання
2 / 2	9. Еволюція професійної етики і корпоративної моралі	На основі опрацювання наукових джерел дослідити причини і основні етапи становлення професійної етики. Показати вплив розподілу праці на становлення професійних кодексів, їх специфіку в різні епохи. Розкрити зміст поняття професійний обов'язок і відповідальність.	Питання, тести
2 / 2	10. Етика науки і управління	Визначити ціннісні засади наукової діяльності. Розкрити зміст проблеми морального вибору і відповідальності вченого в сучасній науці. Артикулювати причини підвищення запиту на оновлення морально-етичних засад у професійній і, зокрема, управлінській діяльності. Визначити професійні ризики у цій сфері і їх етичні аспекти.	Тести, питання
1/2	11 Педагогічна етика.	Поглибити знання з педагогічної етики в плані дослідження її засад і предметного поля. Показати ціннісну динаміку університетського життя в культурно-історичному вимірі і моральну місію університету у сучасній соціокультурній практиці.	Тести, питання
1/-	12.Екологічна та	Обґрунтувати важливість формування біоетики та запропонувати нові шляхи	

	біоетика.	реалізації основних принципів етичного ставлення до природи. Показати важливість інституалізації екоетики та особливості її функціонування у міжнародній практиці. Розглянути конкретні біомедичні проблеми етичного характеру.	Тести, питання
2	13. Моральні аспекти спілкування	Дослідити проблему спілкування в європейській філософсько-етичній культурі XX – поч. XXI ст. Мати знання про структуру, засоби і види спілкування. Провести дискусію з актуальних проблем сучасного спілкування. Розкрити специфіку ділового спілкування	Тести, питання есе
2/2	14. Етикет як форма культури.	Визначити особливості сучасного етикету і його роль у професійній діяльності. Мати поняття про етикетну ситуацію. Провести ділові ігри і майстер-класи з вміння правильно визначити етикетну ситуацію і застосовувати відповідні їй правила, а також розуміння такту, ввічливості і їх прояву в професійній діяльності.	Рольові ігри, презентації

Літературні джерела

1. Аболіна Т. Г., Васильєва І. В., Єрмоленко А. М. та ін. Теоретичні проблеми сучасної етики: навч. посіб. для студ. ВНЗ. 2-ге переробл. та доповн. Київ : ВД «Авіцена», 2013.
2. Арістотель. Нікомахова етика. Αριστοτέλους. Ηθικά Νικομάχεια. Пер. В. Ставнюка. Київ : Аквілон-Плюс, 2002. 480 с.
3. Бентам И. Введение в основания нравственности и законодательства = An introduction to the principles of morals and legislation. Москва : РОССПЭН, 1998. 415 с.
4. Бойко І. Біоетика: Скрипти для студентів. Вид 2-ге, випр. Львів : Вид-во УКУ, 2008. 178 с.
5. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 252 с.
6. Гільдебранд Д. Етика. Львів : Видавництво УКУ, 2002. 445 с.
7. Данильчук Л. Основы имиджа и этикета : учебное пособие для студ. вузов. Киев : Кондор, 2004. 234 с.
8. Етика. Естетика : навч. посібник. За наук. ред. В. І. Панченко. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 432 с.
9. Єрмоленко А. М. Соціальна етика та екологія. Київ, 2010.
10. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технічної цивілізації. Київ, 2001.
11. Кант Іммануїл. Критика практичного розуму. Переклад з німецької: Ігор Бурковський. Київ : Юніверс, 2004. 240 с.

12. Ломачинська І. М., Рихліцька О. Д., Барна Н. В. Основи корпоративної культури. За ред. І. М. Ломачинської. Київ : Університет «Україна», 2011. 281 с.
13. Макінтайр Е. Після чесноти: дослідження з теорії моралі. Пер. з англ. Київ : Дух і літера, 2002. 436 с.
14. Малахов В. Етика : Курс лекцій : навч. посібник. Київ : Либідь, 2006.
15. Малахов В. А. Етика спілкування : навч. посібник. Київ : Либідь, 2006.
16. Міл (Мілль) Д. С. Про свободу та інші есе. Київ : Основи, 2001. 638 с.
17. Мовчан В. Етика : навч. посібник. Львів, 2005.
18. Прикладна етика : навч. посібник. За наук. ред. В. І. Панченко. Київ : «Центр учбової літератури», 2012. 392 с.
19. Тофтун М. Г. Сучасний словник з етики. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 415 с.
20. Фрідріх Ніцше. По той бік добра і зла. Генеалогія моралі. Переклад з німецької Анатолій Онишко. Львів : Літопис, 2002. 320 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять – усно	5
Модуль 1 (теми 1-7) – обговорення, розгляд питань	35
Модуль 2 (теми 8-14) – розгляд питань, контрольна робота	35
Есе (теми 5; 13) – індивідуальна письмова робота	10
Екзамен (теми 1-13) – тести, завдання	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом